

روزنامه سراسری اقتصادی اجتماعی

سه‌شنبه ۱۴۰۴/۰۹/۱۴ | شماره ۲۲۹۹ | ۱۰ هزار تومان

WWW.IDEHROOZ.COM

تکالیف خروج دولت از بنگاهداری متوجه بخش خصوصی نیست

معاون قوانین مجلس شورای اسلامی در پاسخ به استفسار یه خانه صمت ایران، شرکتهای بخش ...

صفحه ۲

مسکن از رکود خارج شد آغاز حرکت در بازار

گزارش بازوی پژوهشی مجلس از کارنامه مثبت و فزاینده انتظار بخش مسکن در سال اول اجرای برنامه هفتم...

صفحه ۲

زنگ خطر آلودگی، پیرترین خودروهای کشور در خیابان‌ها

حدود ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه خودروی سواری و وانت فرسوده با عمر بیش از ۲۰ سال همچنان در ناوگان...

صفحه ۸

فراموشی سیاست ضدتورمی غفلت از اهرم امنیت انرژی

مسیر پر نوسان طلای جهانی

آبی‌ها می‌توانند الوصل را بربند

فراموشی سیاست ضدتورمی، غفلت از اهرم امنیت انرژی

سید مهدی قیصری | در اقتصاد نفتی ایران، اطمینان از تداوم انرژی نقشی معادل سیاست پولی منضبط دارد؛ به همین دلیل اگر فرهنگ استفاده صحیح انرژی ر عایت شود نتیجه آن قطعا ثبات اقتصادی خواهد بود.

می‌کند. بحران انرژی، تنها کمبود برق یا گاز نیست؛ بحران اعتماد است.

نقش دولت در بازتعریف مفهوم امنیت انرژی

دولت فعلی با تکیه بر طرح‌های توسعه میدان مشترک، به‌ویژه در پارس جنوبی، و نیز افزایش گازرسانی به نیروگاه‌ها از مسیرهای جدید کوشیده است. مفهوم امنیت انرژی را از حالت «واکنشی» به «پیش‌دستانه» تبدیل کند. طرح‌های بهینه‌سازی مصرف و راهاندازی پروژههای NGL (جمع‌آوری و فرآورش گازهای همراه نفت) نیز بخشی از این راهبرد هستند. این طرح‌ها علاوه بر کاهش سوزاندن گاز در مشعل‌ها، به افزایش ظرفیت تحویل گاز در زمستان و در نهایت به کنترل اثرات تورمی کمک می‌کنند. در معادله انرژی ایران، همیشه از تولید سخن گفتیم، اما مصرف همان اندازه اهمیت دارد. میانگین مصرف خانگی گاز در ایران بیش از دو برابر متوسط جهانی است. بخش بزرگی از مصرف نیز در ساختمان‌های فاقد عایق حرارتی انجام می‌شود. در چنین شرایطی، حتی بهترین سیاست‌های تولیدی نمی‌توانند مانع کمبود شوند. اصلاح الگوی مصرف، نصب تجهیزات هوشمند، نوسازی موتورخانه‌ها و فرهنگ‌سازی گسترده از طریق صداوسیما و آموزش و پرورش، ارزان‌ترین و سریع‌ترین مسیر برای تقویت امنیت انرژی‌اند.

صنعت؛ قربانی یا شریک دولت؟

در سال‌های گذشته، صنایع بزرگ در دوره‌های اوج مصرف، نخستین قربانیان قطعی گاز بوده‌اند. توقف تولید فولاد یا سیمان، زنجیره‌ای از تبعات قیمتی را در پی داشته است. با این حال، همکاری میان وزارت نفت و صنایع برای ذخیره‌سازی سوخت دوم و استفاده از فناوری‌های بهینه‌مصرف، الگوی جدیدی را به‌وجود آورده است. امروز بسیاری از واحدهای تولیدی مجهز به سامانه‌های کنترلی و قراردادهای دوجانبه‌گازی شده‌اند. این ابتکارها نشان می‌دهد که صنعت می‌تواند شریک دولت در امنیت انرژی باشد، نه قربانی آن. در اقتصاد ایران، بخش بزرگی از تورم ناشی از هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل و تأمین مواد اولیه است. اگر این حلقه‌ها به‌صورت پیوسته و قابل اتکا فعال باشند، اثر دومینویی تورم مهار می‌شود. رواقع امنیت انرژی، به تعبیر دقیق اقتصادی، سیاست ضدتورمی غیرمستقیم است. کشوری که بتواند برق، گاز و سوخت را بدون وقفه تأمین کند، می‌تواند هزینه تولید را پیش‌بینی‌پذیر نگه دارد و از شوک‌های قیمتی جلوگیری کند.

انرژی و رفاه عمومی

انرژی فقط ورودی کارخانه‌ها نیست؛ بخشی از کیفیت زندگی مردم است. خلواولدی که زمستان را بدون نگرانی از قبض یا قطعی گاز سپری می‌کند، توان روانی بیشتری برای برنامه‌ریزی اقتصادی، پس‌انداز و حتی مصرف محتاطانه دارد. در واقع، رفاه روانی جامعه وابسته به امنیت انرژی است؛ عاملی که کمتر

اولویت وزارت اقتصاد
مبارزه با رکود
تورمی است

یادداشت
محمد رضا کریمی

لرزم مبارزه وزارت امور اقتصادی و دارایی با رکود تورمی ناشی از کسری بودجه و کمبود بودجه عمرانی به عنوان چالش اساسی پیش روی وزارت دارایی و اقتصاد است.

با اشاره به صحبت‌های اخیر مدنی زاده وزیر امور اقتصادی و دارایی پیرامون تورم فزاینده، رکود، و کاهش رشد بلندمدت به عنوان چالش‌های اساسی اقتصاد کشور و اولویت پرداختن به آنها باید گفت که در حال حاضر در کشور ما متأسفانه حالتی از رکود تورمی وجود دارد. دولت زمانی که با کسری بودجه مواجه می‌شود، از بانک مرکزی یا بانک‌ها قرض می‌گیرد. ضمن اینکه تعریفی برای پروژه‌های حال و گذشته وجود ندارد، هزینه‌ها صورت می‌گیرد تا اقتصاد حرکت کرده و بازار به چرخش درآید اما وقتی برای پروژه‌های عمرانی بودجه کافی نیست و بودجه بسیار جزئی در نظر گرفته می‌شود، کشور بیشتر وارد رکود می‌شود. ما اکنون رکود تورمی شدیدی را تجربه می‌کنیم. این دو مورد، یعنی رکود و تورم، در اولویت اول قرار دارند.

علت این وضعیت این است که وقتی هزینه‌های دولت با مخارج یکسان نیست، حتی با وجود فشارهای فزاینده بر فعالین اقتصادی، این مسئله تشدید می‌شود. از طرفی، بودجه عمرانی کافی نداریم، و این باعث می‌شود چرخه گردش کار بسیار کند شود.

بحث دیگر، مشکلات ناشی از تحریم‌هاست. تحریم‌ها هزینه‌ها را به شدت افزایش می‌دهند، به خصوص در زمینه تهیه مواد اولیه برای مثال، هزینه‌های بانکی برای جابجایی پول و تهیه مواد اولیه یا حتی CPU برای ایران، همگی به قیمت تمام شده مواد اولیه لوازم خانگی، شیمیایی و سایر اقلام اضافه می‌شوند. البته دولت در این راستا بودجه خود را اقباضی کرده، اما می‌بینیم که جواب نمی‌دهد.

کاهش ناترازی‌های بودجه، روی کنترل تورم اثر پایدار داشته است و این طرح‌ها روی کاغذ زیبا به نظر می‌رسند، اما در عمل وضعیت متفاوتی داریم، ما با کشوری مواجه هستیم که نیروی کارش اکنون به سطح بازنشستگی رسیده است. در کشورهای دیگر این گونه نیست، ضمن اینکه باید هسان‌سازی حقوق بازنشستگان انجام شود و دولت برای کارمندانش هزینه‌های جاری دارد.

اگر دولت می‌توانست به سمت دولت الکترونیک حرکت کند و کاتال‌های خود را بسیار سبک و جمع‌وجور کند، حتماً می‌توانست در این بخش صرفه‌جویی کند. در بخش‌های دیگر نیز می‌توانست سرفصل‌های بودجه را بررسی کرده و ببیند کجا تورم‌زا است تا اقدامات لازم برای کاهش آن انجام شود.

بنابراین، یکی از مسائلی که وجود دارد این است که نمی‌توان هزینه‌های مربوط به بازنشستگان را کاهش داد، بلکه حتی باید افزایش یابد، زیرا حقوق دریافتی آن‌ها از لحاظ تأمین اجتماعی و بیمه، باید زندگی آن‌ها را تأمین کند. به خصوص درمان بازنشستگان بسیار مهم است. پس در این قسمت کاری نمی‌توانیم بکنیم. هزینه‌های جاری برای کارمندان نیز وجود دارد. دولت باید در بخش‌های دیگر بررسی کند که کجا می‌تواند هزینه‌ها را کاهش داده و بودجه را جمع‌وجور کند تا بودجه عمرانی افزایش یابد.

تکرار چرخه تورم: ناراضی‌ستنی آمریکایی‌ها از عملکرد اقتصادی ترامپ

با وجود کاهش تورم رسمی به سه درصد، رشد پایدار قیمت خوراکی‌ها و کالاهای اساسی محبوبیت ترامپ را به پایین‌ترین سطح دوران ریاست‌جمهوری‌اش رسانده است. به نقل از رویترز، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، که در کارزار انتخاباتی خود وعده کاهش قیمت‌های مصرف‌کننده را داده بود، اکنون با همان چالش افزایش قیمت‌ها و ناراضی‌ستنی گسترده مردم روبه‌روست؛ چالشی که پیش‌تر به دولت جو بایدن لطمه زده بود.

تحلیلگران می‌گویند ترامپ ممکن است به تکرار برخی اشتباهات بایدن روی آورده باشد، از جمله کم‌اهمیت جلوه دادن فشار قیمت‌های بالا بر خانوارها و تمرکز بر سرمایه‌گذاری‌های کلان، شرکت‌ها برای ایجاد اشتغال و افزایش دستمزدها. او در روزهای اخیر بارها بر «تریلیون‌ها دلار سرمایه‌گذاری جدید» و کنترل تورم تأکید کرده و قیمت پایین‌تر بنزین را نشانه اصلی موفقیت خود دانسته است.

با وجود کاهش نرخ تورم سالانه به حدود سه درصد (در برابر بیش از ۹ درصد در دوران بایدن)، بسیاری از کالاهای — به‌ویژه مشمول تعرفه‌های ترامپ — همچنان گران‌تر از گذشته‌اند و رشد دستمزدها نتوانسته اثر افزایش قیمت‌ها را جبران کند. قیمت مواد غذایی همچنان رو به افزایش است و طبق آمار، بهای گوشت گاو نزدیک به ۱۵ درصد، قهوه بیش از ۲۰ درصد و موز ۷ درصد رشد کرده است. ابزار آلات وارداتی ۶.۲ درصد و لوازم بهداشتی همچون دستمال کاغذی ۵.۵ درصد گران‌تر شده‌اند. همزمان، شاخص‌های اعتماد مصرف‌کننده کاهش یافته و نارضایتی عمومی از عملکرد اقتصادی دولت به افت محبوبیت ترامپ منجر شده است؛ نظرسنجی تازه رویترز //ایسوس میزان رضایت از او را تنها ۳۸ درصد ثبت کرده که کمترین سطح از زمان بازگشت به قدرت است. حتی در میان جمهوری‌خواهان نیز این نارضایتی محسوس بوده است.

انرژی پاک و کاهش وابستگی

هرچقدر شبکه برق از منابع متنوع‌تر تغذیه شود، خطر کمبود کاهش می‌یابد. پروژه‌های خورشیدی و بادی که در استان‌های جنوبی و شرقی در حال گسترش‌اند، از همین زاویه اهمیت دارند. توازن میان سوخت‌های فسیلی و انرژی‌های تجدیدپذیر، نه‌تنها خطر خاموشی را کم می‌کند، بلکه تورم ناشی از نوسانات جهانی انرژی را مهار می‌نماید. در آینده‌ای نه‌چندان دور، سرمایه‌گذاری در انرژی‌های پاک به معنی سرمایه‌گذاری در ثبات قیمتی و امنیت اقتصادی است. در محیط ژئوپلیتیکی خاورمیانه، منابع انرژی ابرار نفوذ سیاسی‌اند. کشوری که بتواند صادرات ثابت گاز و برق داشته باشد، در عین حال که انرژی وارد می‌کند، اطمینان داخلی را نیز تقویت می‌کند. ایران در سال‌های اخیر تلاش کرده با انعقاد قراردادهای فروش گاز، به همسایگان و مشارکت در پروژه‌های تبادل برق، امنیت تولید داخلی را به یک پشتوانه منطقه‌ای تبدیل کند. استمرار این رویکرد، ظرفیت بالایی برای کنترل تورم وارداتی و افزایش ارزآوری خواهد داشت.

ضرورت سرمایه‌گذاری بلندمدت

امنیت انرژی محصول یک تصمیم رتوانه نیست؛ نتیجه چند دهه سرمایه‌گذاری مداوم است. زیرساخت‌های انتقال، پالایشگاه‌ها، ذخیره‌سازی‌ها و تجهیزات خانگی، همگی سرمایه‌هایی‌اند که باید حفظ و نوسازی شوند. چالش ایران در سال‌های اخیر فقط کمبود منابع مالی، بلکه ناپیوستگی سیاست‌گذاری بوده است. هر دولت مسیر خاص خود را دنبال کرده و کمتر به برنامه‌های دهماله پایبند مانده است. اما بدون این استمرار، امنیت انرژی میان‌مدت نیز تهدید می‌شود. امنیت انرژی اگر به‌درستی مدیریت شود، فشار بر بودجه عمومی را کاهش می‌دهد. چراکه دولت دیگر ناچار نخواهد بود برای جبران کمبود انرژی، به پرداخت یارانه‌های جبرانی یا واردات اضطراری روی آورد. از این نظر، سیاست انرژی موفق، هم‌پیمان سیاست مالی منضبط است. به زبان ساده‌تر، هر واحد گاز یا برق که بدون اتلاف تحویل داده شود، معادل صرفه‌جویی در هزینه‌های تورمی آینده است.

مردم؛ بازیگران اصلی ثبات انرژی

در نهایت، هیچ سیاستی بدون مشارکت مردم موفق نخواهد شد. امنیت انرژی، پروژه‌ای ملی است که در آن هر خانواده و هر واحد تولیدی نقش دارد. از انتخاب وسایل کم‌مصرف تا مشارکت در طرح‌های پاداش صرفه‌جویی، همه گام‌هایی‌اند در جهت کاهش فشار بر شبکه و حفظ ثبات اقتصادی.

۰۲۱-۶۶۵۶۳۸۳۰

WWW.IDEHROOZ.COM

روزنامه
ایده‌روز

سازمان آگهی‌های روزنامه

